

CONVOCATÒRIA DE LA BECA NUMÈRIC 2026 / LES ANTÍPODES / ACT. 6 / EL VERB

1. OBJECTE

L'objectiu de Les antípodes és fomentar el pensament crític i l'experimentació artística a través de processos de recerca, creació, mostra i debat encaminats a explorar noves idees, associacions, formes d'expressió, relació i experiència.

Amb aquest fi, Les antípodes convoca Numèric 2026: dues beques de recerca i creació en residència a Agullana, l'Alt Empordà, adreçades a artistes, pensadors i científics de totes les branques –formals, naturals, socials i aplicades– que treballin en algun àmbit de la intersecció entre art, cultura, ciència i pensament.

Numèric 2026 és una col·laboració de Les antípodes amb el Bòlit, Centre d'Art Contemporani, Girona, i el Museu de l'Empordà, Figueres, i compta amb el suport de la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament d'Agullana, l'Ajuntament de Figueres i Acción Cultural Española (AC/E) a través del programa PICE – Residencias nacionales.

2. MARC CONCEPTUAL

El Verb com a principi fonamental de creació i manifestació divina és present en cultures molt distants que comparteixen la convicció que la paraula no és un simple vehicle de comunicació, sinó la força que precedeix la matèria i l'organitza, articula el Cosmos i dóna sentit a l'existència. En la tradició judeocristiana, Déu crea dient, de manera que el verb és l'instrument que travessa l'abisme entre el no-res i l'ésser. A l'islam, l'Alcorà és la paraula increada d'Al·là, dictada literalment al Profeta; recitar-la és participar de l'acte diví que sosté el món. En sànscrit, l'Om condensa la vibració originària de l'univers en una sola síl·laba; els Vedes són poemes eterns revelats; i els mantres no descriuen la realitat: la convoquen.

El Verb, doncs, no només és pensament, vincle i memòria, sinó subjecte i eina de creació, pont entre matèria i esperit. En Pau Riba ho expressava assenyalant que ποιητής (*poietes*) vol dir creador i que és tan cert que el poeta és creador com que el Creador és poeta, de tal manera que Cosmos és el cos que s'ha vessat – que s'ha versat – en l'únic vers que és l'univers.

Des d'una altra perspectiva, la ciència contemporània comparteix aquesta intuïció i l'ha desplaçada del cel a la cèl·lula. A *Cosmos*, Carl Sagan descriu la vida com un text: un alfabet de quatre lletres amb les instruccions hereditàries de cada organisme, escrites essencialment en el mateix llenguatge per a tot allò que viu. L'ADN esdevé així un text material amb un missatge que travessa milers de milions d'anys i que, com els mantres, no descriu la vida sinó que la convoca a cada divisió cel·lular. Lynn Margulis hi oposà que el llenguatge de la vida és la química, cosos que s'incorporen els uns als altres, simbiosis més a prop de la carn que de la paraula. I entre totes dues posicions, Guenther Witzany sosté que totes les interaccions entre cèl·lules són mediades per signes, és a dir, processos de comunicació. Fora de la mística o la poesia, el text reapareix en la ciència com la gramàtica amb què els éssers vius es diuen els uns als altres i, dient-se, es fan.

I heus aquí que, per primera vegada, els models extensos de llenguatge (Large Language Models / LLMs) desprenen el Verb de la carn i –des d’una materialitat voraç, però inerta– generen text mitjançant una arquitectura probabilística entrenada sobre l’immens dipòsit del llenguatge humà: prediuen, paraula rere paraula, què és versemblant que vingui després. El treball humà encara és crític en la configuració i el desenvolupament dels models, però allò que abans era inseparable d’algú que digués –déu, poeta, cèl·lula, cos que es vessa– i consideràvem una facultat humana singular, comença també a prendre forma en un procés elèctric autònom, imprevisible i difícil de comprendre, sense experiència ni voluntat: pura combinatòria que ens interroga sobre els seus processos i, de retruc, sobre els nostres.

Numèric vol aprofundir en aquestes qüestions explorant noves formes de pensament, creació, cognició, experiència i vincle sorgides dels LLMs –o d’eines i sistemes similars– o articulades per aquests, que difuminen les fronteres entre comprensió i simulació, entre autoria i recombinació, i en què convergeixen el càlcul probabilístic, la mimesi lingüística i una forma d’emergència que desafia les categories establertes de creativitat i intel·ligència.

Diem deliberadament que generen *llenguatge*: *gramàtica* reduiria la descripció a la competència sintàctica; *semàntica* pressuposaria comprensió genuïna on potser només hi ha coherència estadística; *literatura* restringiria el camp. En la seva ambigüïtat, *llenguatge* manté oberta una pregunta essencial: els LLMs merament produeixen seqüències textuais ben formades o participen, d’alguna manera que encara no sabem delimitar, del llenguatge com a fenomen –com a facultat de significar, de fer món amb paraules?

Troben antecedents i analogies d’aquesta lògica combinatòria en l’*Ars Magna* de Ramon Llull i les seves rodes de conceptes que aspiraven a generar tot el coneixement possible; en la *Sextina cibernètica* de Joan Brossa i en la poesia combinatòria i les constriccions formals de l’Oulipo, que exploren la generació de text a partir de regles; en els oracles, les profecies i les pràctiques endevinatòries, que extreuen sentit de l’aleatorietat i projecten coherència sobre el fragment; en la tradició oral i la transmissió formulaica, on cada recitació és alhora repetició i variació; fins i tot en la traducció, que opera sempre com a aproximació probabilística entre mons lingüístics. L’art, la filosofia i la ciència també ofereixen exemples d’aquesta tensió entre sistema i emergència, com els cadàvers exquisits surrealistes, les màquines textuais de Burroughs, l’escriptura automàtica, la improvisació musical o les simulacions científiques que modelen realitats sense comprendre-les plenament.

L’interès d’aquesta convocatòria se centra en els LLMs com a miralls del llenguatge i de la creativitat humana, com a dispositius que, en simular-nos, ens interroguen: què revelen sobre l’autoria, l’originalitat i el sentit quan un sistema genera text que commou, persuadeix o enganya sense experiència ni intenció? O, a mesura que els models incorporen al seu corpus els seus propis textos, podem continuar afirmant que operen exclusivament sobre l’experiència humana?

Enguany, Numèric convida a explorar la idea dels models de llenguatge com a interlocutors incòmodes que desplacen les certeses sobre què significa pensar, escriure i crear, i com a espais de col·laboració i fricció entre la intel·ligència humana i l’artificial, fora dels discursos utòpics i distòpics, invocant les preguntes que emergeixen del pensament crític i la pràctica artística.

3. RESIDÈNCIA

Les residències es desenvoluparan de manera simultània durant quatre setmanes, precedides d'un mes de preparació i seguides d'un tancament posterior de dos mesos.

Numèric planteja un entorn procliu a les relacions i l'intercanvi entre participants, amb espais de treball amplis, lluminosos i independents per a cadascú, adequats a les necessitats dels processos que s'hi hagin de dur a terme, i una terrassa compartida al centre d'Agullana. Els residents comptaran també amb espais per a la trobada, el diàleg i la presentació pública.

Numèric donarà suport als participants i, en cas que vulguin connectar amb agents de l'ecosistema local, acadèmic, artístic o professional, generarà oportunitats de trobada i intercanvi. També organitzarà les eventuais activitats que es puguin esdevenir durant les residències, fent els contactes o la difusió que s'escaiguin.

Les residències conclouran amb una presentació informal del treball realitzat. El resultat es podrà incorporar a les publicacions o al programa d'activitats públiques de Les antípodes, en les dates i amb l'assignació pertinents segons el cas.

La beca inclou l'allotjament a Agullana durant les quatre setmanes de residència en un apartament cèntric compartit.

Numèric no és un premi d'adquisició ni implica cap cessió de drets sobre l'obra, sinó una beca de recerca i creació en residència, amb acompanyament, manutenció i estipendi, l'autoria de la qual correspon als seus creadors.

4. QUI S'HI POT PRESENTAR / REQUISITS

La convocatòria és oberta a tothom: s'adreça a artistes, pensadors i científics de qualsevol disciplina i procedència, tant a títol individual com en col·lectiu. En cas dels col·lectius, l'estipendi es repartirà entre els integrants.

Les propostes han de ser genuïnes, originals i no copiades. Independentment de la llengua en què es vulgui desenvolupar la proposta, la sol·licitud s'ha de presentar en català o anglès. La sol·licitud s'ha de presentar a través del formulari, que pot incloure un PDF adjunt de cinc pàgines i 10 Mb. Només es pot presentar una sol·licitud per persona o col·lectiu.

Els sol·licitants han de ser majors d'edat i poder residir a Agullana durant les quatre setmanes de residència.

5. DOTACIÓ / DRETS

Cada beca està dotada amb un estipendi de 1.000 euros de base imposable –sobre la qual s'aplicaran els impostos i les retencions corresponents–, desplaçament d'anada i tornada dins de la Unió Europea, allotjament i manutenció durant quatre setmanes.

L'allotjament pot acollir el nucli familiar dels residents; les condicions es concretaran amb l'organització durant la preparació. Els desplaçaments i la manutenció inclosos a la beca cobreixen únicament els residents.

Numèric proporcionarà els recursos especificats en les sol·licituds i definits durant la preparació, així com suport i assessorament durant els processos de treball.

L'autoria i la propietat intel·lectual de les obres i recerques desenvolupades corresponen sempre als seus creadors. La selecció no implica cap cessió de drets ni l'adquisició de l'obra.

En els crèdits i materials de difusió futurs dels treballs resultants s'hi farà constatar el suport de Numèric 2026 i de les seves entitats col·laboradores.

6. CALENDARI

Presentació de sol·licituds del 23 de juliol al 8 de setembre de 2026.

Les propostes seleccionades s'anunciaran el 22 de setembre.

Les residències es duran a terme del 2 al 30 de novembre de 2026 a Agullana.

7. ES VALORARÀ (de més a menys rellevant)

Singularitat i innovació: plantejaments i pràctiques que s'allunyin de fórmules conegudes, presentin una visió particular i explorin idees, mitjans, processos i formats que desafïïn les convencions establertes i ens portin més enllà.

Pertinença: propostes que dialoguin amb el marc conceptual d'enguany i abordin els models extensos de llenguatge des de la pràctica artística, el pensament crític o la recerca científica, més enllà de l'ús instrumental de les eines.

Interacció i transferència de valor: contemplar relacions amb l'entorn social i geogràfic d'Agullana i l'Empordà, i la presentació del resultat de la residència en algun o altre format editorial, presencial, performatiu, sonor, audiovisual, etc.

8. RESOLUCIÓ I COMPROMISOS

Les propostes seran avaluades per una comissió formada per Les antípodes i les entitats col·laboradores. La resolució es comunicarà a les persones seleccionades i es farà pública el 22 de setembre de 2026. La convocatòria es podrà declarar deserta si la comissió considera que cap proposta no assoleix el nivell requerit.

Els seleccionats es comprometen a residir a Agullana durant les quatre setmanes de la residència, a participar en la presentació final del treball realitzat i a autoritzar l'ús de la documentació gràfica del procés per a la difusió i la justificació del programa davant de les entitats col·laboradores.

Numèric es compromet a proporcionar els espais, l'allotjament, la manutenció, l'estipendi i l'acompanyament descrits en aquestes bases, a respectar l'autoria i els drets dels projectes i a fer difusió del treball dels residents.

9. ASSEGURANCES I COBERTURES

Numèric disposa d'una assegurança de responsabilitat civil que cobreix els espais i les activitats del programa.

La cobertura sanitària ordinària va a càrrec de cada resident: els ciutadans de la Unió Europea hauran de disposar de la Targeta Sanitària Europea o d'un document equivalent, i la resta, d'una assegurança de salut o de viatge amb validesa a Espanya durant tota l'estada.

La cobertura professional també va a càrrec de cada resident. Si un seleccionat no disposa de l'alta professional necessària per percebre l'estipendi i la percepció s'ha de gestionar a través de Les antípodes, les despeses derivades d'aquesta gestió es descomptaran de l'estipendi.

Els equips i materials propis que els residents aportin a la residència són responsabilitat seva.

10. UBICACIÓ

Les antípodes són a Agullana, un poble de nou-cents habitants a l'Alt Empordà, al centre del triangle que connecta el Canigó amb el Bassegoda i el Cap de Creus.

El poble està connectat a Figueres (20 km) per un autocar que passa dos cops al dia i ben comunicat per carretera i autopista amb l'estació del TGV de Vilafant (20 km), Perpinyà (40 km), Girona (60 km), Barcelona (160 km) i Montpeller (190 km).

11. PROTECCIÓ DE DADES

Les dades personals facilitades en la sol·licitud s'incorporaran a un tractament sota la responsabilitat de Les antípodes (Volga Tanganyika, SL) amb la finalitat de gestionar la convocatòria, la selecció i, si escau, la residència, així com de fer difusió del programa. La base jurídica del tractament és el consentiment de la persona sol·licitant.

Les dades no se cediran a tercers, tret de les entitats col·laboradores de Numèric 2026 en allò imprescindible per a la gestió i la justificació del programa, i es conservaran durant el temps necessari per a aquestes finalitats. Les persones interessades poden exercir els drets d'accés, rectificació, supressió, oposició, limitació i portabilitat escrivint a hola@tanganyika.eu.

12. ACCEPTACIÓ DE LES BASES

La participació en la convocatòria implica l'acceptació íntegra d'aquestes bases. Qualsevol qüestió no prevista serà resolta per l'organització, i la seva decisió serà inapel·lable.

13. MÉS INFORMACIÓ I CONTACTE

lesantipodes.com / hola@lesantipodes.com / +34 633 815 285